

Forrás:

<http://njszt.hu/neumann/hir/20161115/erteknek-orulunk-az-első-informatikatanarra-emlekeztunk>

Értéknek örülünk: az első informatikatanárra emlékeztünk

2016. november 15. 09.16 | by [Admin](#)

Egy jövőbelátó piarista: Kovács Mihály

(beszámoló, letölthető előadásokkal)

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság és a Piarista Rend Magyar Tartománya 2016-ban, Kovács Mihály centenáriumi évében együttműködött az első magyar középiskolai informatikatanár emlékének ápolásában. Az idei együttműködés záróeseményét tartottuk 2016. november 10-én, Szegeden, az NJSZT Informatika Történeti Kiállításának is helyet adó Szent-Györgyi Albert Agorában. Egy Jövőbelátó piaristára emlékeztünk – szülővárosában.

fotó: Szathmáry Melinda

Piarista Rend Magyar Tartománya

Értéket mentünk, értéket őrzünk és értéknek örülünk – ezekkel a szavakkal köszöntötte Alföldi István, az NJSZT ügyvezető igazgatója a minikonferencia mintegy hetven résztvevőjét, köztük szegedi piarista diákokat. Beszédében hangsúlyozta, hogy Kovács Mihály a Társaságunk életében az együttműködést megelőzően is hangsúlyos szerepet kapott, amelyet többek között az is bizonyít, hogy a díj alapításának évében, 1987-ben ő kapta meg elsőként az oktatók számára adományozott Tarján-emlékérmet. Kovács Mihály már életében elérte azt a megbecsülést, amit pedagógus csak elérhet: a

kibernetikusok, informatikusok világában ő volt „a Kovács Tanár Úr” – idézte Alföldi István Kovács Mihály „névrokonát”, a magyar informatika egyik úttörőjét, az NJSZT volt főtítkárát, Kovács Győzőt.

Kovács Mihály életműve és az NJSZT mai tevékenysége között világos ív látszik: Kovács Mihály volt az első magyar középiskolai informatikatanár, aki más tanórákon, például a fizika oktatásában is használta a kibernetika módszereit, a tantermet is gépesítette – az NJSZT pedig most vezeti be *IKT Pedagógusoknak* képzési modulját, amely nem informatika szakos tanároknak segít, hogy az infokommunikációs technológiákat használják az óráikon.

A Piarista Rend részéről Görbe László, Kovács Mihály monográfusa üdvözölte a jelenlévőket. 1617-ben, közel 400 éve alapították a Piarista Rendet. Már húsz évvel korábban, 1597-ben egy spanyol pap írmi-olvasni-számolni tanította az utcagyerekeket – így született meg az oktatórend, amelynek *Jámborság és tudomány* a jelszava. A rend munkájában arra törekszik, hogy mindig a korszerű pedagógiai módszereket találja meg. Kovács Mihály ebben volt kiemelkedő egyéniség. A Piarista Rend adta a lehetőséget számára, hogy kibontakozzon.

Az első előadó, [Károlyi Attila](#) történész, a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium igazgatóhelyettese Kovács Mihály szegedi ifjúkorából mutatott be érdekes, a kor oktatási és vallási életét is felvillantó adalékokat. Előadásában megismerhettük a 20-as, 30-as évek diákéletét. Kovács Mihály 1919-ben elvesztette asztalosmesterként dolgozó édesapját, aki a spanyolnátha járvány áldozata lett. Tőle örökölhette fizikai munkák és mesterségek iránti vonzalmát, amely pályáját is végigkísérte. Jó tanuló volt, amely mást jelentett, mint napjainkban: évfolyama 149 diákjából 32-en érettségiztek, saját osztályából mindössze hárman, ő jelesre. A lendületesen fejlődő Szegeden 1930-ban alakult Aero Klub, a repülés számára is életre szóló szerelem lett. 1941-ben lett pap, majd tábori lelkész képzésen is részt vett, osztályfőnök is volt Szegeden. Ezeket az éveket már a háború árnyékolta be. Ugyanakkor vízicserkész vezetőként és repülési előadóként már elkezdte szervezni diákjai szabadidős tevékenységeit.

[Görbe László](#) a fizikatanár és piarista szerzetes pályaképét vázolta fel, amelynek egyik kezdeti eseménye a háborúban betöltött vöröskeresztes szolgálat volt, majd az a hősi cselekedet, hogy utánament a nyugatra hurcolt levettéknek, hogy lelki gondozásukat, tanításukat megszervezze, a hadifogságból [hazahozza őket](#). Innen eredtek nyugati segítség szervezetekkel kialakult kapcsolatai, amelyeket később új állomáshelye, a budapesti Piarista Gimnázium érdekében is kamatoztatott. Az 50-es, 60-as évek Magyarországon kihasználta azt a vámrendeletet, amely oktatási célra vámmentesen tette lehetővé eszközök beszerzését. Az egyházi iskola tanulóit sok tekintetben diszkriminálták, viszont az iskola szertára, a Fizikum színvonalában sok egyetemi laboratóriumot is meghaladott. Ez ideális környezetet biztosított Kovács Mihály szakköreikhez, atomfizikától kibernetikáig. Az iskola 1974-ben már egy 16000 dollár értékű Hewlett-Packard programozható számítógépet is beszerezett, de a kibernetika szakköri oktatását Kovács Tanár Úr jóval korábban, a modern magyar informatika születési évében, 1958-59-ben kezdte. Görbe László előadásában az analóg számítógépeket, relés logikai gépeket is megismerhettük, amelyeket a Kovács-tanítványok építettek. Kovács Mihály a fizikatanári anekdoták legendás előadója volt a korszakban.

fotó: Szathmáry Melinda

Piarista Rend Magyar Tartománya

A minikonferencia záró előadását Kovács Mihály tanítványa, Woynarovich Ferenc fizikus tartotta. A személyes hangú előadás szövegét [itt](#) olvashatjuk. Sorából megismerhetjük a kibernetika szakkör mindennapjait, a Mikromat kibernetikai építőkészlet születését és azt, hogy egy tanár kisugárzása, egyénisége miként határozza meg diákjai pályáját. Ezt erősítette Görbe László zárszava is, aki a Woynarovich Ferenc által tervezett, majd egy háziipari szövetkezet által gyártott Mikromat kibernetikai építőkészlet Kovács Mihály által írt vezérkönyvéből idézett. A jövőbelátó piarista 1968-ban leírta: „*eljöhet az*

idő, hogy telefonhívásra számítógépközpontok állnak szinte mindenki rendelkezésére”, ezért is fontos, hogy a „korunk legcsodálatosabb alkotásai közé tartozó” számítógépet minél többen megismerjék.

A konferenciát tárlatvezetés zárta, amelyen a Budapesti Piarista Gimnáziumnak köszönhetően immár az NJSZT állandó kiállításának részeként tekinthettük meg a Mikromat idén 50 éves, Tücsök nevű prototípusát és Kovács Mihály egyik kibernetikai játékának, a Műgegérnek egy kései változatát. Woynarovich Ferenc rögtönzött bemutatót is tartott a Mikromat működéséről:

A tárlatvezetés során a világ legnagyobb informatikai gyűjteményei közé tartozó, átfogó tárlat egészén végigsétáltak a látogatók, azon tárgyakat pedig külön kiemeltük, amelyek valamilyen módon Kovács Mihály pályájához is kapcsolódtak, az M-3-tól a HT-1080/Z-ig.

Fényképek a konferenciáról: https://www.facebook.com/piaristak/photos/?tab=album&album_id=10155441148092738
[A konferencia teljes hanganyaga](#)

Képes Gábor